

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

Комітет з питань охорони здоров'я

01008, м. Київ-8, вул. М. Грушевського, 5, тел.: 255-95-16, тел./факс: 255-95-33

р. № 9073,
н.д. України А.Кіт, О.Юринець,
В.Петьовка та інші
(всього - 14 н.д.У)

р. № 9073-1,
н.д. України Г.Кривошея

№ 04-25/03-399(82578)

"25" квітня 2019 р.

Верховна Рада України

Комітет Верховної Ради України з питань охорони здоров'я на своєму засіданні розглянув:

проект Закону України про внесення змін до Закону України «Про заходи щодо попередження та зменшення вживання тютюнових виробів і їх шкідливого впливу на здоров'я населення» щодо заборони тютюнових виробів з характерним смаком чи запахом (реєстр. № 9073), поданий народними депутатами України Котом А.Б., Юринець О.В., Петьовкою В.В., Кадикалом М.О., Хмілем М.М., Кулінічем О.І., Чижмарем Ю.В., Лабазюком С.П., Горватом Р.І., Дубневичем Я.В., Лунченком В.В., Шурмою І.М., Лапіним І.О., Остріковою Т.Г.,

та альтернативний до нього законопроект про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо заборони тютюнових виробів з характерним смаком чи запахом (реєстр. № 9073-1), поданий народним депутатом України Кривошеєю Г.Г.

Спільною метою вказаних законопроектів є захист здоров'я населення України, особливо молоді, від шкідливого впливу тютюнопаління.

Обидва законопроекти, як зазначається у пояснювальних записках до них, розроблені для приведення законодавства України у відповідність до вимог Директиви 2014/40/ЄС Європейського Парламенту та Ради від 3 квітня 2014 року «Про наближення законів, правил та адміністративних положень держав-членів, що стосуються виробництва, презентації та продажу тютюну і супутніх товарів та скасування Директиви 2001/37/ЄС» та подальшої реалізації принципів Рамкової конвенції Всесвітньої організації охорони здоров'я із боротьби проти тютюну, ратифікованої Законом України № 3534-IV у березні 2006 року, положення якої мають бути імplementовані у національне законодавство у сфері боротьби з тютюнокурінням.

Задля досягнення зазначеної мети:

1) *законопроект*ом реєстр. № 9073 пропонується внести зміни до Закону України «Про заходи щодо попередження та зменшення вживання тютюнових виробів і їх шкідливого впливу на здоров'я населення», якими:

посилити вимоги щодо здійснення діяльності, пов'язаної з виробництвом, оптовою та роздрібною торгівлею, експортом і імпортом тютюнових виробів,

передбачені статтею 10 вищевказаного закону, заборонивши на території України тютюнові вироби: з характерним запахом; що містять ароматизатори в будь-якому з їхніх компонентів, таких як фільтри, упаковка, капсули або будь-які технічні особливості, які дозволяють модифікацію запаху або смаку зазначених тютюнових виробів або інтенсивності їх диму; які посилаються на смак, запах, будь-які ароматизатори або інші добавки або на їх відсутність;

встановити відповідальність за порушення законодавства про заходи щодо попередження та зменшення вживання тютюнових виробів і їх шкідливого впливу на здоров'я населення, запровадивши фінансові санкції від 5 до 200 тис. грн. залежно від виду порушення (у разі роздрібною реалізація таких тютюнових виробів - від 5 до 10 тис. грн.; імпорту, оптової реалізації на території України – 10 - 50 тис. грн.; виробництва та введення в обіг на території країни - від 50 до 200 тис. грн.);

доповнити закон новими термінами «ароматизатор» та «характерний запах»;

2) *законопроект*ом реєстр. № 9073-1 пропонується внести зміни до законів України «Про заходи щодо попередження та зменшення вживання тютюнових виробів і їх шкідливого впливу на здоров'я населення» та «Про державне регулювання виробництва і обігу спирту етилового, коньячного і плодового, алкогольних напоїв та тютюнових виробів», якими:

доповнити закони новими термінами: «інгредієнти», «добавка», «ароматизатор», «характеризуючий аромат» та ін.;

ввести заборону на виробництво (крім виробництва для експорту) та імпорт для реалізації на території України: сигарет, сигарил та тютюну для самокруток із характеризуючим ароматом; тютюнових виробів, що містять такі добавки (вітаміни або інші добавки, які створюють враження, що тютюновий виріб має користь для здоров'я або знижує ризики для здоров'я; кофеїн або таурин, або інші добавки і стимуляторні сполуки, які пов'язані з енергією і життєздатністю; добавки, що мають властивості робити дим кольоровим; добавки, які мають канцерогенні, мутагенні або репродуктивно токсичні властивості у незгорілому вигляді); тютюнових виробів, що містять ароматизатори в будь-якому з наступних компонентів: фільтрах, упаковках, капсулах або будь-яких технічних особливостях, які дозволяють модифікацію запаху або смаку зазначених тютюнових виробів або інтенсивності їх диму;

встановити відповідальність за порушення вимог закону, запровадивши фінансові санкції за виробництво (крім виробництва для експорту) та імпорт для реалізації на території України вищевказаних тютюнових виробів від 50 до 200 тисяч гривень.

Відмінністю законопроектів є те, що:

у законопроекті реєстр. № 9073 ця заборона стосується лише сигарет із фільтром (за кодом УКТЗЕД 2402 20 90 20), в альтернативному - пропонується заборонити смакові добавки в більш широкому асортименті тютюнових виробів: сигаретах, сигарилах та тютюну для самокруток;

законопроектом № 9073 більш конкретизовані фінансові санкції за порушення законодавства, в разі прийняття запропонованих змін, в альтернативному проекті закону вони не диференційовані;

законопроектом реєстр. № 9073 вносяться зміни до одного, альтернативним – до двох законів України.

Слід зазначити, що запропоновані авторами законодавчих ініціатив зміни є актуальними, оскільки за останніми даними Всесвітньої організації охорони здоров'я від причин, пов'язаних з тютюнопалінням, щорічно вмирає до 7,2 млн осіб, тобто більше ніж від СНІДу, малярії та туберкульозу разом узятих. В Європейському регіоні ВООЗ відзначається найвища поширеність тютюнопаління серед дорослих (28%) у світі, а також один із найвищих показників поширеності куріння серед жінок (19%). Вживання тютюну - це не тільки причина захворюваності та смертності, які шляхом боротьби з тютюнопалінням можна попередити, а й важливий фактор несправедливості по відношенню до здоров'я. Тому пошук варіантів запровадження ефективних заходів протидії тютюнопалінню та підтримка таких ініціатив заслуговує на увагу.

Поряд із цим, обидва законопроекти мають низку недоліків, на які звертає увагу у свої висновках Головне науково-експертне управління Апарату Верховної Ради України. Зокрема, це стосується правових підстав для встановлення тотальної заборони на використання у тютюнових виробах окремих добавок, оскільки згідно положення абз. 17 преамбули Директиви 2014/40/ЄС «заборона тютюнових виробів з характерними ароматами прямо не виключає можливості використання окремих добавок, але вона зобов'язує виробників зменшити кількість добавок або поєднання добавок в такій мірі, щоб добавки більше не давали характерний аромат». За відсутності офіційного перекладу Директиви, це питання, на думку ГНЕУ, є дискусійним.

Також у висновку ГНЕУ зазначається, що нині на розгляді Верховної Ради України перебуває значна кількість законопроектів щодо регулювання виробництва та обігу тютюнових виробів, які у багатьох випадках дублюють або суперечать один одному та направлені на вирішення окремих питань регулювання у різний, іноді протилежний, спосіб та не мають комплексного характеру та послідовності і логіки законодавчого унормування цієї сфери, незважаючи на те, що усі вони спрямовані на імплементацію в національне законодавство окремих положень вищезазначеної Директиви 2014/40/ЄС з урахуванням зобов'язань України за Угодою про асоціацію.

З огляду на це, на думку Головного управління, замість внесення окремих змін до законодавчих актів України, виглядає більш раціональним розроблення нового законодавчого акту, в якому комплексно регламентувати питання, що пов'язані з імплементацією європейського законодавства у відповідній сфері.

Комітет з питань бюджету у своїх висновках до законопроектів вказує, що до обох проектів законів не надано фінансово-економічних обґрунтувань (включаючи відповідні розрахунки), що не відповідає вимогам Бюджетного кодексу України (частина перша статті 27) та Регламенту Верховної Ради України (частина третя статті 91), та зазначає, що законопроекти реєстр. № 9073 та реєстр. № 9073-1, у разі їх прийняття, матимуть опосередкований вплив на показники бюджету (до збільшення, у разі застосування фінансових санкцій, якщо буде зафіксовано порушення законодавства у цій сфері, а також до зменшення доходів за рахунок

заборони виробництва, оптової та роздрібної торгівлі, експорту та імпорту ароматизованих тютюнових виробів).

Комітет з питань запобігання та протидії корупції у своїх висновках зазначає, що у законопроектах реєстр. № 9073 та реєстр. № 9073-1 не виявлено корупціогенних факторів і вони відповідають вимогам антикорупційного законодавства.

За результатами обговорення законопроектів реєстр. № 9073 та реєстр. № 9073-1, Комітет з питань охорони здоров'я ухвалив рішення (протокол № 106) рекомендувати Верховній Раді України за результатами розгляду у першому читанні прийняти за основу проект Закону України про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо заборони тютюнових виробів з характерним смаком чи запахом (реєстр. № 9073-1), поданий народним депутатом України Кривошеєю Г.Г.

Проекти відповідних постанов Верховної Ради України додаються.

Співдоповідачем із зазначеного питання при розгляді його на пленарному засіданні Верховної Ради України пропонується визначити - Голову Комітету, народного депутата України Богомолець Ольгу Вадимівну.

Додатки: на   арк.

Голова Комітету

О.В.Богомолець